

DORPSPLAN

Valburg + Homoet

[2008 - 2020]

Samengesteld door de DorpsWerkGroep Valburg en Homoet **februari 2008**

Een visie op de ontwikkeling van Valburg en Homoet
in de komende 12 jaar, met als centraal onderwerp
de leefbaarheid van het dorp.

Voorwoord

Heel blij ben ik met het eerste

DorpsOntwikkelingsPlan dat nu voor u ligt.

Ook ben ik erg trots op alle mensen uit Valburg en Homoet die hier met enorm veel overgave en enthousiasme aan hebben gewerkt. Het heeft de meesten vele (avond) uren gekost en dat is geen geringe opgave naast werk, gezin en allerlei andere bezigheden.

De gemeente Overbetuwe heeft dan ook veel waardering voor alle mensen die als vrijwilliger zoveel uren stoppen in de verbetering van de leefbaarheid van hun dorp of kern.

Nu breekt voor het dorp, maar ook voor de gemeente, een spannende periode aan: hoe gaan we nu met z'n allen proberen om zoveel mogelijk plannen uit het DOP te realiseren?

Dit vraagt nog een lange periode van inspanning van beide kanten.

Natuurlijk zullen niet alle zaken uit het DOP (gelijk) gerealiseerd kunnen worden, maar laten we er gezamenlijk naar streven de intenties uit het DOP zoveel mogelijk waar te maken.

Heel veel succes daarbij allemaal de komende tijd!

Elisabeth Tuijnman

Burgemeester Overbetuwe

Verantwoording

Trots

Met een gevoel van trots bieden wij het DorpsOntwikkelingsPlan (DOP) van Valburg en Homoet aan. Het DOP kijkt zo'n 12 jaar vooruit, richting 2020 en geeft de gewenste ontwikkeling aan. De Dorpsraad voor Valburg en Homoet is opdrachtgever en de gemeente Overbetuwe stelde de Dorpsraad met financiële middelen en menskracht in staat het DOP te maken. De bewoners gaven in maart 2007 aan wat voor hen nu en in de toekomst belangrijk is. Een breed uit de bevolking samengestelde DorpsWerkGroep (DWG) bracht deze onderwerpen met hun knelpunten en richtingen voor oplossingen in beeld. Twee procesbegeleiders van de Vereniging Kleine Kernen (VKK) bewaakten de hoofdlijnen. Hierbij stonden draagvlak en de ideeën uit de startbijeenkomst altijd voorop. Het gaat immers om een DOP van, door en voor bewoners en ondernemers van Valburg en Homoet.

Vragen

De vragen aan de inwoners en bedrijven waren: Hoe wilt u dat het er hier over 10 jaar uit ziet, hoe u hier woont, hoe de samenhang tussen de bewoners is, welke voorzieningen er zijn en bestaansrecht hebben? Is het er veilig, is er sprake van een dorpsgemeenschap, zijn de bewoners en ondernemers tevreden en trots op hun woon- en werkplek? Kortom: zijn Valburg en Homoet over zo'n 10 jaar een leefbaar onderdeel van de gemeente Overbetuwe? Wat is nodig om het goed of beter te maken en te houden?

Antwoorden

Hierop gaven de bewoners op 20 maart 2007 bijna vierhonderd uiteenlopende reacties: noodkreten ('hondenpoep-beleid'), suggesties ('een wandelroute'), wensen ('brede school', 'kulturhus', 'een echt dorpsplein') en afschuw ('géén rondweg'). Het DOP is op deze reacties geen definitief antwoord, maar geeft wel duidelijk de richting die we wensen in te slaan, en doelen die we de komende jaren willen bereiken. Sommige doelen zijn snel te bereiken, andere vragen nadere uitwerking en wat langere adem.

Dilemma's

De Dorpsraad biedt met deze rapportage aan de gemeente Overbetuwe en andere belanghebbenden een wensenpakket aan voor de toekomst van Valburg en Homoet. Natuurlijk zijn er ook concrete voorstellen om die wensen te realiseren, en er zullen er nog veel volgen. We verwoorden het 'wat', en brengen waar mogelijk ook het 'waar' in beeld. Ook geven we soms dilemma's aan, als er tussen droom en werkelijkheid wetten zijn en praktische bezwaren, of niet te negeren uiteenlopende belangen. Deze rapportage is het startsignaal om samen met partners zoals de gemeente, van de vele wensen zo veel mogelijk werkelijkheid te maken. Hierbij betrekken wij actieve bewoners en ondernemers. Velen willen hun steentje er aan bijdragen. Want het DOP is door en voor Valburg en Homoet gemaakt, het wordt ook met Valburg en Homoet verwerkelijkt.

Niet voor het eerst

In januari 1995 verscheen 'Een toekomstbeeld van ons dorp Valburg', een advies van elf dorpsgenoten. Het motto was: "Beter op tijd een goede visie dan achteraf misschien nog eens mee mogen praten". Er was al sprake van bedreigingen door de Betuweroute en een Multimodaal Transport Centrum (MTC); de uitbreiding 'De Weemen' zat al in de pen. Er was al oog voor het nodige draagvlak voor voorzieningen en verenigingen, voor bouwen in historisch en landschappelijk perspectief, met ruimte voor Valburgers en een beperkte instroom van niet-Valburgers, voor een kloppend hart voor het dorp met een echt dorpsplein, voor monumenten, voor de verkeerssituatie. Er waren ideeën over verkeerswerende maatregelen, geluidsoverlast, een landschapsplan naast de Betuweroute, een stationshalte, versterking van groene linten en erfbeplanting, zelfs van een plan voor waar de komende jaren later de wijk 'Molenzicht' komt.

Rond de eeuwwisseling waren bewoners en de voorzieningen intensief bezig met de Brede School Valburg. De ideeën waren rond, de bereidheid tot samenwerking was groot. Het liep spaak op de gemeentelijke herindeling in 2001. Daardoor moest het nieuwe Overbetuwe veel energie steken in de Brede Scholen in Elst. En niet in Valburg.

Toch een DOP

Waarom nu toch weer een plan voor en door het dorp Valburg en de Heerlijkheid Homoet? Hierom: zonder plan is er minder samenhang tussen voorstellen en maatregelen en zijn keuzes minder doelmatig. Het DOP zoekt samenhang in de aanpak en vooral samenhang en draagvlak in het dorp. Het maakt keuzes helderder, het maakt betrokkenheid groter.

Het doel is niet om Valburg en Homoet te laten blijven wat ze ooit waren, maar om een aantal belangrijke waarden leidraad van de ontwikkelingen te laten zijn.

Die waarden zijn:

- Wonen doe je niet alleen binnen, maar ook in je straat, in je buurt, in je dorp.
En niet alleen, maar met je medebewoners.
- Jong en oud moet zich in Valburg en Homoet thuis kunnen voelen.
- Kinderen moeten in hun dorpsgemeenschap veilig kunnen opgroeien.
- Maatschappelijke en economische voorzieningen kunnen en moeten bewoners binden.
- Verkeer moet mensen en plekken verbinden, niet scheiden.
- Naast functionaliteit is ook schoonheid belangrijk voor het welzijn.
- In Valburg en Homoet voel je je ook als bezoeker thuis en welkom.

Daarom toch een Dorpsplan, ons DOP!

Buitengebied hoort er bij

In de tekst is zoveel mogelijk Valburg en Homoet bedoeld, ook als er alleen 'Valburg' staat. De buurtschap Eimeren behoort ook tot de kern, al is Eimeren deels gericht op het nabije Elst, zoals Homoet verbindingen met Heteren en Driel heeft. We zijn geen eiland, maar deel van de gemeente Overbetuwe, deel van de Betuwe, deel van de regio.

Met heel veel dank aan de bewoners en nog meer aan de DorpsWerkGroep, die heel wat avonden vergaderde en daarvoor in De Viersprong gastvrij onderdak vond, en veel energie stak in het verwoorden en verbeelden van wat Valburg en Homoet de moeite waard maakt. De inzet van nu moet zich in de toekomst waarmaken. Daar gaan we nu mee verder!

Hendrik van Tongeren
voorzitter DorpsWerkGroep

Krijno Horlings
voorzitter Dorpsraad Valburg en Homoet

Inhoudsopgave

Samenvatting	6
1 Het dna van Valburg	10
2 Inventarisatie wensen	14
3 De thema's nader uitgewerkt	18
3.0 Inleiding	18
3.1 Verkeer, veiligheid, bereikbaarheid, natuur, milieu, buitengebied	18
3.2 Woningbouw, woonomgeving, promotie, recreatie	22
3.3 Economische bedrijvigheid	25
3.4 Cultuur en sport	26
3.5 Onderwijs, zorg en welzijn	30
4 Te betrekken partijen en overheidskaders	33
4.1 Welke partijen zijn nodig voor de uitvoering van de plannen?	33
4.2 Welke beleidskaders gelden?	33
4.3 Mogelijke subsidies	33
5 Uitwerking van het dorpsplan	34
5.1 Dorpsplan is geen einddoel	34
5.2 Plan van aanpak / uitwerkgroepen	35
Bijlagen	36
Bijlage I: Overzicht verenigingen en gebruik faciliteiten	36
Bijlage II: Overzicht ideeën en clusters uit de Startbijeenkomst en de bijeenkomsten	38
Colofon	40

Samenvatting

Aanleiding DorpsOntwikkelingsPlan

Dit Dorpsplan, of ook wel DorpsOntwikkelingsPlan (DOP), is opgesteld voor en door inwoners van Valburg en Homoet. Het doel is dat naast de bewoners een bredere groep overheden, verenigingen, bedrijven en instanties die in het dorp wonen, werken, recreëren of geïnteresseerd zijn in het dorp, er wat aan zullen hebben.

De Dorpsraad voor Valburg en Homoet nam het initiatief om een DOP voor Valburg en Homoet te maken. Zij is daarmee de opdrachtgever voor het DOP. De gemeente Overbetuwe stelde de Dorpsraad met financiële middelen en menskracht in staat het DOP te maken. De bewoners van Valburg, Homoet en het landelijke gebied eromheen, gaven in maart 2007 aan wat voor hen nu en in de toekomst belangrijk is. Een breed uit de bevolking samengestelde DorpsWerkGroep (DWG) is vervolgens verder gegaan met de onderwerpen, hun knelpunten en richtingen voor oplossingen. Twee procesbegeleiders van de Vereniging Kleine Kernen (VKK) begeleidden dit DOP-proces.

Inventarisatie ideeën van de toekomst

Op de Startbijeenkomst op 20 maart 2007 hebben ruim 100 inwoners hun ideeën, knelpunten en gewenste ontwikkelingen uitgesproken. Dit leidde tot bijna 400 verschillende ideeën. Tijdens deze bijeenkomst konden de inwoners ook prioriteit geven aan verschillende ideeën. Zo is duidelijk geworden welke onderwerpen de inwoners het belangrijkste vinden. De ideeën zijn ondergebracht in verschillende thema's, waar de DorpsWerkGroep mee aan het werk is gegaan.

wonen, verkeer, veiligheid, bereikbaarheid, natuur, milieu, buitengebied, recreatie, promotie, onderwijs, sport, ontspanning en ontmoeting, sociale samenhang, zorg voor oud en jong, economische bedrijvigheid, cultuur

Jeugd

Tijdens aparte bijeenkomsten zijn ook enkele groepen jongeren gevraagd naar hun mening over de toekomst van Valburg en Homoet. Jongeren hebben hun eigen ideeën en verlangens en komen soms met verrassende onderwerpen. Deze ideeën zijn toegevoegd aan de wensen en ideeën van de Startbijeenkomst.

Thema's

De verschillende ideeën zijn op te delen in een aantal thema's. Aan de hand van deze thema's is het DOP ingedeeld.

verkeer & veiligheid

Zowel wandelaars als fietsers en automobilisten moeten veilig over de wegen in en om Valburg en Homoet kunnen gaan. En daarbij moet het landelijke karakter van de dorpen behouden blijven.

bereikbaarheid

De bereikbaarheid van Valburg vergroten, maar tevens ook de bereikbaarheid van voorzieningen buiten Valburg, wanneer deze voorzieningen niet in Valburg aanwezig (kunnen) zijn.

natuur, milieu en buitengebied

Valburg en Homoet moeten hun agrarische bestemming en landelijke karakter behouden en waar mogelijk ook beter benutten.

woningbouw

Het dorp Valburg wenst meer geschikte woningbouw, zowel voor senioren als voor starters, rekening houdend met het dorpse karakter, dus geen hoogbouw.

woonomgeving

De omgeving van de Hervormde kerk c.q. de dorpskern verfraaien door middel van mooie straatverlichting, dorpse bestrating en het karakter van deze omgeving behouden.

Verfraaiing dorp Valburg in het algemeen: meer groen, een mooi dorpsplein, fraaiere dorpsentrees en meer lokale kunst.

promotie

De sterke punten van het dorp promoten, onder andere het historische karakter, de molen, de kunst en de dorpswinkels.

recreatie

Meer fiets- en wandelpaden die enerzijds Valburg en Homoet doorkruisen en daarnaast verbinden met omringende groen- en recreatiegebieden en andere kernen.

economische bedrijvigheid

Het winkelbestand behouden en het liefst uitbreiden. Ook andersoortige bedrijven moeten de juiste faciliteiten geboden worden om voor het dorp behouden te blijven.

cultuur en sport

Realisatie van nieuwe accommodatie met faciliteiten waarmee (binnen-)sport, cultuur en recreatie gezamenlijk in een warme 'bijkorf'-sfeer beoefend worden. Combinatie met horeca is evident.

onderwijs

Integratie van de verschillende onderwijsinstellingen inclusief de buitenschoolse opvang (BSO), gebaseerd op één pedagogische visie.

zorg

Realisatie van een aantal basiszorgvoorzieningen in het dorp.

Ouderen gemakkelijker toegang tot zorgvoorzieningen geven, die worden aangeboden in de nabijheid van Valburg.

welzijn

De sociale cohesie bevorderen tussen jong en oud.

Uitwerking van het DorpsOntwikkelingsPlan

Nu het DOP is afgerond, is al het werk nog niet gedaan. Hoewel het DOP een prachtige visie verwoordt op Valburg en Homoet en de directe omgeving in de toekomst, is die toekomst nog niet zeker. Zonder inzet van mensen die de visie verder uitwerken in concrete projecten, blijft het Dorpsplan alleen een papieren visie. Voor de realisatie van de visie is samenwerking en medewerking nodig van de gemeente en andere overheden, verenigingen, instanties enzovoort. Samen met allerlei partners, maar vooral ook met inwoners van Valburg en Homoet, kan het droombeeld zo werkelijkheid worden.

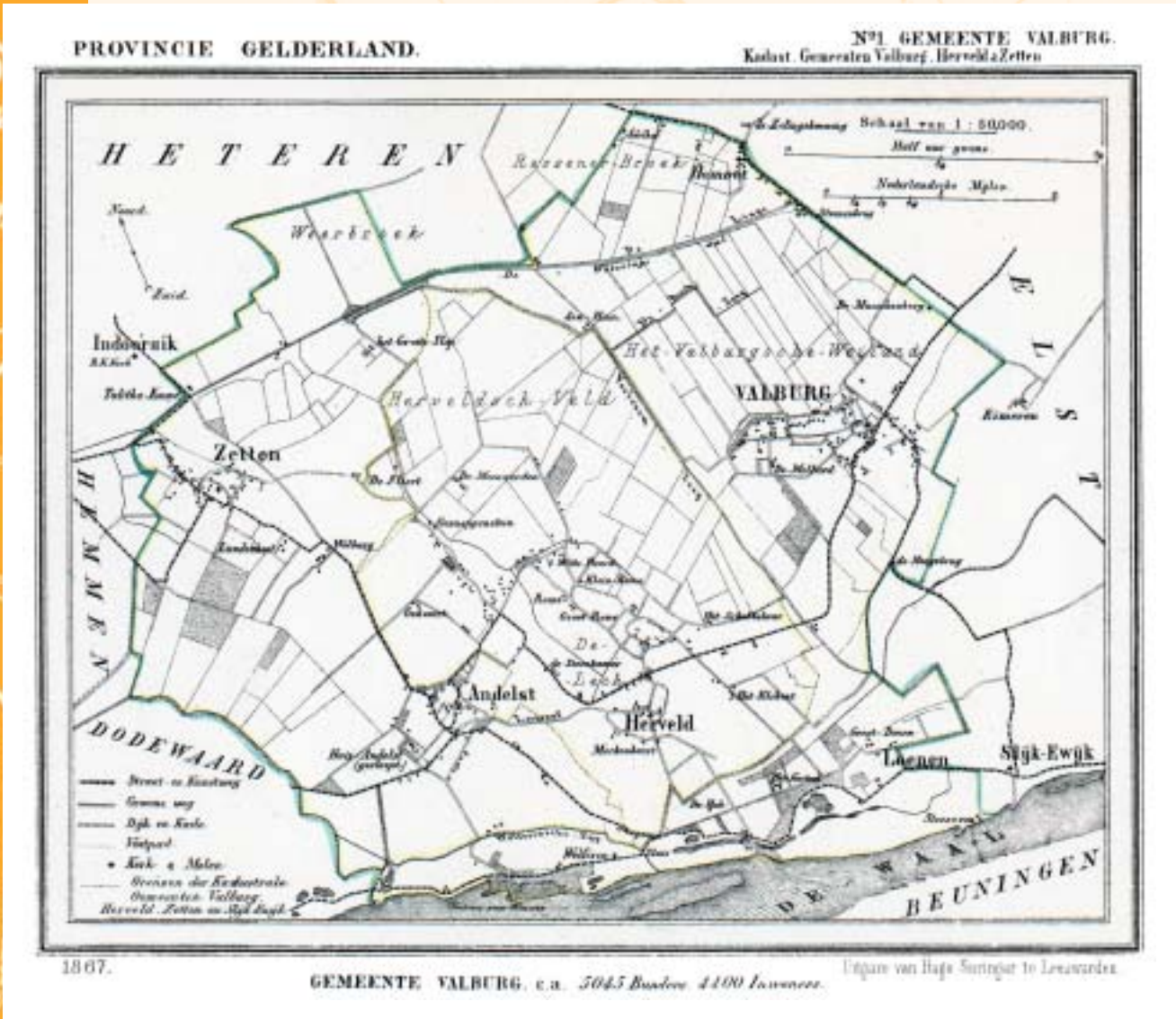
Leeswijzer

Werkwijze

- Valburg is niet nieuw en staat niet op zichzelf. Eerst zetten we de kern in een historisch kader, en de relatie van Valburg en Homoet met de regio.
- Vervolgens noemen we algemene maatschappelijke ontwikkelingen.
- Daarna geven we aandacht aan de sociale kwaliteiten van het dorp. De samenhang tussen bewoners, ondernemers en voorzieningen moet het bindmiddel voor een kern zijn, en geen slijtzwam.
- Dan brengen we de tien hoofdonderwerpen van het DOP in beeld, zoals ze tijdens de startbijeenkomst naar voren kwamen.
- Per thema benoemen we de visie, van waar uit we de richting voor mogelijke oplossingen en maatregelen aangeven.
- Vanuit de visie worden doelen gesteld (speerpunten) en oplossingsrichtingen (gewenste ontwikkelingen)
- Het gedroomde Valburg en Homoet verbeelden we met wat ruimtelijke indicaties: waar zou wat kunnen komen? Die gaan we in de uitwerking met onze partners nader verkennen.

1

Het dna van Valburg

Wat geeft Valburg zijn identiteit, waardoor is het onmiskenbaar Valburg? En hoe zit dat met Homoet?

Verleden is basis voor toekomst

'In het verleden is het heden, in het nu wat worden zal'. We kijken eerst terug, dan naar het heden en daarna vooruit.

Ook zonder duidelijk plan voor de toekomst is de afgelopen tien tot vijftien jaar heel veel veranderd in Valburg en Homoet en omgeving. Ook zonder DorpsOntwikkelingsPlan zullen Valburg en Homoet verder veranderen. De basis ligt in het heden.

Van verleden tot heden in zevenmijlslaarzen

Ooit, in de periode na de ijstijden, stroomde de Rijn naar het noorden. Na een doorbraak naar het westen werd het gebied, tussen waar nu Nijmegen en Arnhem liggen, een rivierdelta. Valburg en Homoet liggen tussen de huidige Waal en Rijn.

Valburg ontstond rond het begin van de jaartelling op rivierduinen en een oeverwal van oost naar west langs de Waal. Ook Homoet ligt hoger. Bij overstromingen bezonk fijne klei en slib in de wijde omgeving: slecht bewerkbare, maar vruchtbare komgronden.

In de Middeleeuwen kwam Valburg op de kaart: Falburc Marca. In 1993 werd het 1200-jarig bestaan uitbundig gevierd.

De klei werd voedingsbodemp voor fruitteelt, de hoge gronden voor tabaksteelt. Dat is nog te zien in het landschap en in de vorm van Gelderse boerderijen en schuren.

Vanuit de eeuwenoude Hervormde kerk liepen (kerke)paden naar grote hoeves als de Mellard, Schoonderlogt en naar de Broekstraat. Langs de paden kwam lintbebouwing.

Er kwam bij Valburg een overslagstation voor fruit, met verbindingswegen naar veilingen. Zo ontstonden verbindingen voor het streekproduct fruit. De Betuwelijin bestaat 125 jaar, maar al in 1938 werd het station gesloten.

Valburg groeide in de naoorlogse periode.

Boomgaarden werden woonbuurtjes: het Kasteel, het

'Rooie Dorp' aan Parallelweg-Zuid, Burg. van Lydenpark, Wethouder Timmermanpark, Sterrenbos, Neven 't Hoog, 't Meulland en De Weemen. Eind jaren '60 kwamen sportterreinen en begin jaren '70 werd 't Kriekske gebouwd; daaraan is niet veel veranderd of bijgekomen, terwijl het aantal bewoners toenam.

De omgeving verandert

In de tweede helft van de vorige eeuw veranderde het landschap rond Valburg sterk.

De mobiliteit nam toe, wegen werden aangepast. Er kwam grootschalige infrastructuur.

Begin jaren '70 kwamen de A15 oost-west en A50 noord-zuid vlak langs Valburg lopen. Knooppunt Valburg slibde vaker en langduriger dicht; meer verkeersdruk en -hinder.

Dicht bij Valburg werd in de jaren '90 de Betuweroute gepland met dichtbij het Multimodaal Transport Centrum (MTC) als overslag voor goederen op spoor-, snel- en waterwegen van de Rijnmond naar de rest van Europa en vice versa. Nu wachten de Betuweroute en een soberder overslagstation (Container Uitwissel Punt) op goederentreinen. Een goede aansluiting naar Duitsland moet nog komen. Valburg's zuidelijke horizon is nu heel dichtbij door een betonnen wand en dijk. Valburg ligt nu in de 'oksel' van een snelwegknooppunt, omgeven door twee spoorlijnen en door hoogspanningsleidingen. Kunst op de rotonde verwijst hier naar. De 'vooruitgang' is zichtbaar en hoorbaar aanwezig. Verdere uitbreiding en verbreding van snelwegen is in de maak, met geluidsscherm(!?).

Ook de regio verandert

Arnhem stak al in de jaren '60 de Rijn over in zuidelijke richting. Nu ontstaat daar aan de westzijde de Schuytgraaf met zo'n 6500 woningen. Er komt eindelijk een verbinding (N 837) naar de A50, waar de Lingewal een te drukke verkeersweg is geworden.

Elst breidt uit met ruim 2300 woningen in de Westeraam. Er komt een park Lingezegen als buffer tussen oprukkende verstedelijking en bedrijvigheid in Arnhem en Elst.

Nijmegen annexeerde Lent in 1998 en sprong daarna over de Waal. Er komen in Lent en Oosterhout 11.000 woningen bij: landelijk wordt stedelijk wonen. Tegen de spoorbrug over de Waal is een fietspad bevestigd en

westelijk daarvan komt een Stadsbrug. Het verkeer op de snelwegen ondervindt toenemend vertraging door de toegenomen intensiteit, waardoor Valburg steeds vaker op een negatieve manier in het nieuws is ('file bij knooppunt Valburg'). Valburg groeide ook: de Weemen met ruim honderd woningen eind van de vorige eeuw, Molenzicht met zo'n 165 woningen de komende jaren. Ondanks de groei is Valburg nog echt een dorp. Met in de nabijheid kernen als Elst, Herveld en Zetten en in de ruimere omgeving Arnhem, Nijmegen en Wageningen, met hun gevarieerde en aantrekkelijke omgeving. Maar de wereld verandert, de maatschappij verandert, ook de binding met het dorp.

Waar blijft de gemeenschap?

Wat maakt een dorp nou precies een levend dorp? Een poging:

- Je voelt je al thuis als je je dorp binnenkomt: de gebouwen, de mensen, de sfeer.
- Veel bewoners kennen elkaar en kunnen elkaar ontmoeten.
- Er is een veilige omgeving voor kinderen.
- Er is grote onderlinge betrokkenheid.
- Men houdt de gemeenschap in ere.
- Het dorp leeft, er is samenhang, er is een dorpsgeest.

Maar...

De maatschappij verandert, de binding verandert, het dorp verandert. Men heeft meer contact met de wijde wereld (werk, vakantie, sociale netwerken, internet) . . . en minder contact met dorpsgenoten, minder sociale contacten en betrokkenheid.

Als de samenhang verdwijnt, verdwijnen de dorpsgeest en het dorpsgevoel.

Verenigingen en voorzieningen moeten moeite doen om leden te houden en om vrijwilligers voor hun bestuur en hand- en spandiensten te binden. En duurzame verbindingen zijn moeilijker: er is (te) veel te doen op school, op het werk, thuis, in de vrije tijd, in het dorp en buiten het dorp.

Er verdween al veel: "Kom op Valburg" scanderende supporters, de Mellardloop, Con Anima marcherend door het dorp, grote fancy fairs, buurtfeesten, zeskampen op straat.

Maar er is ook nog veel: een actieve school met actieve ouders, een druk bezocht Kinderdorp, carnaval, de Zomerfeesten, scouting, sportclubs, verenigingen en tal van kleinere initiatieven, de twejaarlijkse Kunstroute, een Dorpsraad, de Dorpskrant, en nu voor het DorpsOntwikkelingsPlan een DorpsWerkGroep.

Verenigingen binden het dorp

Een gezond verenigingsleven is van levensbelang voor een gemeenschap. De behoefte verschilt naar leeftijdsgroep en interesse. In een dorp moeten mensen zich kunnen verenigen, samenkomen, binden met het dorp en met de gemeenschap.

Maar sommige organisaties raken beperkt in hun mogelijkheden als faciliteiten verouderd of niet in de juiste hoedanigheid aanwezig zijn. Wanneer plaatselijke clubs minder aantrekkelijk worden, zoekt men zijn heil elders. Als dat doorgaat sterft geleidelijk het verenigingsleven en komt het bestaansrecht van clubs in de knel. Sommige zijn al ter ziele gegaan.

Tegen het verval

Er moet iets gebeuren, waardoor clubs en verenigingen bestaansrecht hebben en gezond blijven, initiatieven worden aangemoedigd, men bij elkaar komt en elkaar weer leert kennen. Iets waardoor de sociale betrokkenheid groter wordt en het dorp van alle inwoners blijft, in de harten zit en we trots zijn. Kortom een dorp dat weer echt een dorp is, ons 'durpke' Valburg.

Het er niet bij laten: kansen grijpen

De oude gemeente Valburg was meer gericht op Zetten dan op haar naamgever Valburg.

Valburgers klagen weinig en accepteren al snel de situatie zoals deze is. Ze laten buiten Valburg maar weinig van zich horen ('nuilen' niet) en redeneren "het is altijd zo geweest, dus waarom zouden we het veranderen". Soms beoefent men al elders zijn sport of hobby. Nu is de kans om tegen de trend in, de kwaliteit van de voorzieningen te verbeteren. De kennis is in huis, veel mensen hebben capaciteiten en er is en blijft de komende jaren veel jeugd. Dit potentieel aan kennis en aan doelgroepen boren we met dit DOP aan.

Valburg in 1903

Valburg in 2007

Blik vooruit

Valburg is niet meer het Valburg van 10 jaar geleden of van daarvoor. En Valburg zal over 10 tot 15 jaar ook weer anders zijn dan nu. We willen hier in Valburg en Homoet enige grip op en zeggenschap hebben in: waarborgen en behouden wat goed is, verbeteren wat beter kan, bevorderen dat de samenhang in stand blijft en de identiteit herkenbaar blijft: Valburg, een werelds dorp in 2020 en Homoet een Heerlijkheid, waardevol om te wonen en te bezoeken.

2

Inventarisatie wensen

Niemand kent Valburg en Homoet beter dan de inwoners van het dorp. De één woont er al zijn of haar leven lang, terwijl de ander er pas op latere leeftijd is komen wonen. Iedereen heeft een beeld van het dorp en natuurlijk ook een beeld van wat er beter kan. Zoals u al eerder heeft kunnen lezen, is Valburg en Homoet een hecht dorp met veel sociale samenhang.

Tijdens de Startbijeenkomst hebben inwoners van Valburg en Homoet de gelegenheid gekregen om wensen en ideeën over de ontwikkeling van hun dorp en omgeving kenbaar te maken. Meer dan 100 inwoners hebben de Startbijeenkomst bijgewoond.

Tabel 1 geeft een overzicht van de thema's die in de voorselectie door de DWG werden aangewezen als belangrijkste thema's voor Valburg en Homoet:

De behandelde thema's

Voor een overzicht van alle ideeën zie *Bijlage I*

Tabel 1 Overzicht behandelde thema's in de Startbijeenkomst

1. Verkeer & verkeersveiligheid	75 ideeën
2. Woningbouw, woonomgeving	48 ideeën
3. Dorpsverfraaiing	42 ideeën
4. Economische bedrijvigheid	29 ideeën
5. Promotie dorp, recreatie	20 ideeën
6. Normen en waarden	22 ideeën
7. Natuur, milieu	42 ideeën
8. Voorzieningen	91 ideeën
9. Buitengebied	7 ideeën
10. Overig	1 idee

De Startbijeenkomst geeft een eerste indruk van wat de wensen van de inwoners voor de ontwikkelingen in Valburg en Homoet zijn, maar ook waar de knelpunten volgens haar inwoners liggen. Op deze avond zelf zijn alle ideeën geïnventariseerd en is er een prioritering gegeven aan de ideeën. In totaal zijn er een kleine 400 ideeën naar voren gebracht.

Ruim 25% van de inbreng tijdens de Startbijeenkomst betrof cluster Cultuur en sport. Na de puntentoekenning van alle ingebrachte ideeën bleek bijna 20% van de bevolking de zwaarte hiervan te onderstrepen. Duidelijker kan niet.

Top 10 van de Startbijeenkomst

In tabel 2 staan de door de aanwezigen als meest belangrijk aangegeven ideeën. Op de Startbijeenkomst zijn veel meer ideeën geopperd en ook knelpunten gesignaleerd dan in deze samenvattende tabel staat weergegeven. Er is naar gestreefd al deze ideeën in de visievorming te betrekken. Onderzocht wordt welke oplossingen mogelijk zijn en of partijen, die nodig zijn, aan de uitvoering hun steentje willen bijdragen. Niet alles zal direct gerealiseerd kunnen worden en sommige ideeën misschien helemaal niet.

Tabel 2 De top 10 van de startbijeenkomst

PUNTEN NA PRIORITERING	OMSCHRIJVING	AANTAL MALEN GENOEMD
50	Multifunctioneel gemeenschapshuis	32
43	(Brede) Schoolvoorzieningen	17
25	Station	20
25	Behouden/uitbreiden bedrijvigheid	10
24	Geluid snelwegen beperken	22
16	Meer zorg(instellingen), huisarts etc.	15
14	Geen hoogbouw	9
13	Behouden agrarisch karakter buitengebied	7
12	Park in buitengebied	5
9	Verkeersmaatregelen	29

De thema's gebundeld in vijf clusters

In een aantal vergaderingen heeft de DWG de tien thema's verdeeld over vijf clusters. Dit is gedaan om de overzichtelijkheid te vergroten. Elk van de vijf clusters heeft een zogenaamde clustermanager, die verantwoordelijk is voor de teksten naar aanleiding van de besprekingen en de Toetsingsbijeenkomsten.

Tabel 3 Overzicht thema's gebundeld in vijf clusters

Verkeer en veiligheid, bereikbaarheid, natuur en milieu, buitengebied

- landelijk karakter en agrarische bestemming behouden
- wandel- en fietspaden uitbreiden
- geluidsoverlast van snelwegen en Betuweroute terugdringen
- verkeershinder in beide dorpen verminderen
- treinstation ten behoeve van betere bereikbaarheid

Woningbouw, woonomgeving, promotie, recreatie

- meer woningbouw voor senioren en starters (geen hoogbouw)
- dorpskern verfraaien
- verfraaiing dorp met groen, dorpsplein en kunst
- sterke punten promoten (onder andere molen en kunst)

Economische bedrijvigheid, overig

- meer detailhandel rond te creëren dorpsplein
- inrichting kleinschalig bedrijventerrein
- verplaatsing brandweer ten behoeve van ruimte voor detailhandel
- ondernemers betrekken bij opzet culturele en sportvoorzieningen

Cultuur, sport

- multifunctioneel cultureel centrum
- aanpak verouderde (sport)faciliteiten
- meer ruimte voor binnen- en buitensport
- meer ruimte voor uitvoeringen, exposities, bijeenkomsten
- ruimte voor nieuwe clubs/verenigingen

Onderwijs, zorg, welzijn

- integratie van de verschillende onderwijsinstellingen
- uitbreiding basiszorgvoorzieningen
- (welzijns)voorzieningen voor ouderen
- programma's gericht op jongeren
- leefbaarheid/sociale cohesie

3.0 Inleiding

Het dorp Valburg met in het buitengebied het plaatsje Homoet zijn groene rustpunten in een landschap met snelwegen en oprukkende bebouwing. Valburg heeft nog alles van een dorp; met twee kerken, een molen, café's, buurtwinkels, veel verenigingen en mensen die elkaar kennen. De oude N.H.-kerk is het markante middelpunt van Valburg, ingesloten tussen de doorgaande weg. De weg is de slagader van het dorp en tegelijkertijd staat deze het hart van het dorp in de weg. Onveilige verkeerssituaties, parkeerproblemen en verkeersoverlast belemmeren de vorming van een dorpskern waar de Valburgers behoefte aan hebben. Ook in Homoet zorgt de doorgaande route voor problemen. Het grote verkeersaanbod en de rijsnelheid zijn de grote boosdoeners. Ondanks al het verkeer wonen de bewoners van Valburg en Homoet graag tussen de weilanden, de boomgaarden en de akkers. Dat willen ze zo houden. Ze willen ervan genieten en anderen laten meegenieten. Niet alleen van het dorp, maar ook van het mooie landschap in dit deel van de Betuwe.

De thema's nader uitgewerkt

3.1 Verkeer, veiligheid, bereikbaarheid, natuur, milieu, buitengebied

3.1.1 Verkeer en veiligheid

Huidige situatie

Valburg en Homoet liggen in de kom van twee grote snelwegen: de A50 en de A15. Eveneens heeft Valburg te maken met de Betuweroute en een provinciale weg die het dorp doorkruist. Het verkeer van en naar de snelwegen groeit en zorgt daardoor voor overlast en voor aantasting van de verkeersveiligheid van de beide dorpen. Naast het groeiend aantal auto's wordt er ook vaak veel te hard en onverantwoord gereden. Hierdoor voelen fietsers en wandelaars zich niet meer veilig op straat.

De bewoners geven het volgende aan:

- Valburg en Homoet hebben allebei te maken met veel verkeer van en naar de snelwegen. Deze snelwegen, de A50 en de A15, zullen nog uitgebreid worden. Er zijn al gevorderde plannen om de A50 te verbreden en de A15 door te trekken tot de A12. De wegen in de dorpen zijn van oorsprong landelijke weggetjes, maar door het groeiend verkeersaanbod en de combinatie van snel en langzaam verkeer over deze landelijke wegen ontstaan er onveilige situaties.
- De Tielsestraat wordt als onveilig aangemerkt; het (vracht-)verkeer neemt toe en er wordt vooral aan de rand van de bebouwde kom (zowel aan de kant van Elst als aan de kant van Herveld) te hard gereden. Door de fietspaden is de Tielsestraat voor fietsers redelijk veilig, maar wandelaars kunnen niet

altijd rekenen op een trottoir. Vooral het stukje bij binnenkomst vanuit Elst voor de Kasteelstraat, is voor wandelaars gevaarlijk. Bovendien is de Tielsestraat een provinciale weg, waardoor het nemen van verkeersremmende maatregelen belemmerd wordt.

- Ook de Stationsstraat is ongeschikt voor het grote verkeersaanbod en ook daar wordt te hard gereden.
- De Reethsestraat is eveneens ongeschikt voor het grote verkeersaanbod; de weg bevat een gevaarlijke bocht en heeft geen fietspad. Tevens wordt er te hard gereden. Wanneer in de toekomst plan Molenzicht is gerealiseerd (maar ook al tijdens de bouw) zal het verkeer alleen nog maar toenemen en daardoor de onveiligheid ook. Scholieren die richting Bemmelen en Nijmegen gaan, kunnen niet veilig over de Reethsestraat.
- Scholieren richting Zetten die over de Zeegstraat komen, kunnen ook daar niet veilig fietsen.
- De scholieren die vanuit Homoet naar Elst of Zetten gaan, kunnen niet veilig langs de Linge fietsen.
- De wegen naar en door Homoet zijn eveneens onveilige wegen, omdat er te hard gereden wordt. Hoewel er in Homoet een 60 km-zone is ingericht, houdt het verkeer daar geen rekening mee.
- Door de verkeersdruk wordt eveneens het landelijke karakter van Homoet aangetast.

Te ondernemen acties

- Zorgen voor een duidelijk verschil tussen binnen- en buiten de bebouwde kom zodat de snelheden daarop aangepast worden.
- Door het instellen van 30 km- dan wel 60 km-zones en adequate verkeersremmende maatregelen (zoals drempels of wegverspringingen) kunnen te hoge snelheden teruggedrongen worden. Het is dan wel van belang dat deze zones herkenbaar zijn ingericht, zodat het verkeer zich als vanzelf aan de toegestane snelheden zal houden. Dit geldt ook voor de Homoetsestraat.

- Het doorgaande (vracht-)verkeer buiten Valburg omleiden door middel van een rondweg. Deze rondweg zal dan de provinciale weg worden, zodat de Tielsestraat een gemeentelijke weg kan worden. Hierdoor wordt het mogelijk om de Tielsestraat een 'dorps' karakter te geven.
Aan de rondweg kan een klein bedrijventerrein geplaatst worden (zie economische bedrijvigheid), met bij voorbeeld Autobedrijf Hans Saris, Straalbedrijf Van Ginkel, de brandweer, pompstation Ras. Hierdoor worden ook weer mogelijkheden gecreëerd in het dorp zelf voor een dorpskern, waarin het prettig winkelen is.
- Het behoud van de Muskushouwsestraat als belangrijkste verbindingsweg richting A50 voor Valburg moet aangepast worden, zodat Homoet ontlast wordt. Tevens is het zinvol om het verkeer te stimuleren over hoofdwegen naar de A50 te rijden, zodat de landelijke wegen in het buitengebied ontlast worden.
- Betere bescherming van fietsers en wandelaars op de genoemde uitvalswegen van Valburg.
Door bijvoorbeeld op de Tielsestraat een stukje trottoir aanleggen ter hoogte van de nummers 9 en 11. De grens van de bebouwde kom verleggen in de Reethsestraat, dat wil zeggen, de bebouwde kom iets verder door laten lopen, zodat automobilisten wel gedwongen worden langzamer te rijden. Of de Reethsestraat voorbij de Eimerensestraat zelfs afsluiten voor automobilisten. Wanneer de grens van de bebouwde kom bij de Reethsestraat verlegd zal worden, kunnen ook de scouts hiervan profiteren. Hun blokhuut ligt namelijk bij de gevaarlijke bocht van deze straat.

Toekomstbeeld van de bewoners

Zowel wandelaars als fietsers en automobilisten moeten veilig over de wegen in en om Valburg en Homoet kunnen gaan. En daarbij moet het landelijke karakter van de dorpen behouden blijven.

3.1.2 Bereikbaarheid

Huidige situatie

Met twee snelwegen in de buurt en een knooppunt Valburg lijkt de bereikbaarheid goed, maar zo is de situatie niet. Het openbaar vervoer is slechts beperkt aanwezig.

De bewoners geven het volgende aan.

- Een treinstation ontbreekt.
- Er is een buslijn aanwezig, maar er kan slechts een beperkt aantal mensen mee op een beperkt aantal tijden, hoewel er wel mogelijkheden zijn om op verzoek een grotere bus in te zetten; dit moet vooraf wel aangevraagd worden.
- De winkels aan de doorgaande weg hebben te weinig (veilige) parkeerplaatsen.
- Doordat het openbaar vervoer maar beperkt aanwezig is, zijn bepaalde voorzieningen zelfs niet of moeilijk bereikbaar voor met name oudere mensen (zie ook bij zorg).

Te ondernemen acties

- Realisatie van een treinstation, of ten minste een opstapplaats.
- Uitgebreidere dienstregeling van de bus, met name tijdens de spitsuren.
- Het winkelcentrum van Valburg aantrekkelijk maken voor bestemmingsverkeer, onder andere door voldoende en veilige parkeerruimte te creëren.

Toekomstbeeld van de bewoners

De bereikbaarheid van Valburg vergroten, maar tevens ook de bereikbaarheid van voorzieningen buiten Valburg, wanneer deze voorzieningen niet in Valburg aanwezig (kunnen) zijn.

3.1.3. Natuur, milieu en buitengebied

Huidige situatie

Het dorp Valburg met in het buitengebied het plaatsje Homoet zijn landelijk gelegen. De bewoners hechten veel waarde aan dit landelijke gebied en willen graag dat Valburg en Homoet dit landelijke karakter ook kunnen behouden en zo mogelijk versterken en meer bruikbaar maken. Er is echter een aantal zaken die het landelijke karakter aantast.

- De dorpen hebben te maken met geluidsoverlast en lichthinder van de snelwegen en van de Betuweroute.
- Het groeiende verkeer tast het landelijke karakter aan.
- Er zijn te weinig wandel- en fietspaden.

Te ondernemen acties

- Geluidsoverlast van de snelwegen, de Betuweroute en de lichthinder terugdringen door plaatsing van geluidsschermen langs de snelwegen. Geluidsoverlast zou ook teruggedrongen kunnen worden door te kiezen voor een ander soort asfalt.
- Agrarisch en landelijk karakter behouden en waar mogelijk beter benutten zoals planten van streek-eigen groen, ook in de dorpen zelf. Hiervoor zouden stimuleringsregelingen gebruikt kunnen worden om de mensen aan te sporen de oorspronkelijke beplanting te bewaren dan wel te herstellen. Ook kunnen mensen zich aan sluiten bij de Historische Kring. Deze Kring kent het 'verleden' en kan bijdragen aan het (her)inrichten van het oorspronkelijke landelijke karakter.
- Oude, niet meer in gebruik zijnde wandel- en fietspaden aanpassen zodat ze weer gebruikt kunnen worden, bijvoorbeeld in het gebied rond de Mellard. Doodlopende wandel- c.q. fietspaden zouden doorgetrokken kunnen worden. De Adelhofsestraat in Homoet bijvoorbeeld zou doorgetrokken kunnen worden naar de Linge. Of de straat voorbij Houthandel Woudenberg doortrekken tot de Langstraat. Daarbij moeten Valburg en Homoet ook recreatief meer op de kaart gezet worden (zie ook bij recreatie).

Toekomstbeeld van de bewoners

Valburg en Homoet moeten hun agrarische bestemming en landelijke karakter behouden en waar mogelijk ook beter benutten.

3.2 Woningbouw, woonomgeving, promotie, recreatie

3.2.1 Woningbouw

Huidige situatie

In Valburg bestaat 90% van de woningvoorraad uit koopwoningen. Het huidige Valburg heeft dus een zeer laag aantal huurwoningen (bron: Stefan Tempelman, gemeente Overbetuwe). Er lijkt wel behoefte te zijn aan seniorenwoningen, maar door het gebrek aan (zorg)-voorzieningen trekken de oudere mensen vaak naar omringende dorpen waar deze voorzieningen wel zijn. Het is voor starters zeer moeilijk om een huis te kopen in Valburg. Er lijkt grote behoefte te bestaan aan betaalbare starterswoningen. De flat aan Tielsestraat/Molenhoekplein is de meeste inwoners van Valburg een doorn in het oog; niemand wil nog een dergelijk bouwwerk in Valburg zien verrijzen!

Te ondernemen acties

- Voor senioren moeten er voldoende woningen beschikbaar zijn en blijven; dit kan ook betekenen dat de bestaande woningen waar senioren wonen, geschikt gemaakt kunnen worden met behulp van bestaande subsidieprogramma's vanuit Provincie en Gemeente. Maar pas wanneer het (zorg)voorzieningenniveau opgekrikt wordt, zal het wonen voor senioren in Valburg volledig acceptabel worden. (Zie hiervoor bij Zorg en welzijn).
- Vinger aan de pols voor starters op de woningmarkt: in Valburg moeten betaalbare woningen (koop en huur) komen voor deze doelgroep. In met name nieuwbouwplannen ligt hiervoor een mogelijkheid en ook bij zogenaamde inbreiding zouden de mogelijkheden hiervoor onderzocht moeten worden.
- Nieuwbouw dient in alle omstandigheden bij te dragen aan het dorpse karakter van Valburg. Toekomstige plannen zullen streng getoetst moeten worden op welstand, het liefst door een Klankbordgroep vanuit het dorp. Voor Molenzicht is een beeldkwaliteitsplan gewenst. Dat doet meer recht aan de architectuur en geeft houvast bij het inrichten van de privé- en (semi-)openbare ruimte. Ook voor overig Valburg (en Homoet) zal een beeldkwaliteitsplan bijdragen aan een samenhangend dorpsbeeld. Denk aan straatmeubilair, bestrating, verlichting, groenvoorzieningen. Dit kan in een Klankbordgroep, bijvoorbeeld een verbrede Dorpsraad, besproken en getoetst worden.

Toekomstbeeld van de bewoners

Het dorp Valburg wenst meer geschikte woningbouw, zowel voor senioren als voor starters, rekening houdend met het dorpse karakter, dus geen hoogbouw.

3.2.2 Woonomgeving

Huidige situatie

Velen beschouwen de omgeving van de Hervormde kerk als de oude dorpskern van Valburg. In deze omgeving worden veel zaken als lelijk beschouwd: pinautomaat Rabobank, brievenbus TNT, zoutbak, informatiebord. Het dorp Valburg ziet er aardig uit, maar mist echt dorpspecifieke verfraaiing in de vorm van kunst, groen, bestrating, straatverlichting, dorpsentrees, een mooi en centraal dorpsplein en dergelijke. Ook zijn in de laatste decennia en jaren verschillende oude karakteristieke panden gesloopt, waarvoor algemene nieuwbouw in de plaats is gekomen. Veel inwoners van Valburg zien het ontbreken van deze panden als een gemis.

Te ondernemen acties

- Het historische karakter van de omgeving van de Hervormde kerk bewaken en versterken.
- TNT-brievenbus verplaatsen naar een meer geschikte locatie en tevens verlagen, zodat deze voor mensen in een rolstoel ook bereikbaar is.
- Pinzuil verplaatsen naar omgeving winkels.
- Wanneer er ooit plannen zijn om dit gedeelte van het dorp verkeersluw te maken, dan dient de gelegenheid aangegrepen te worden om de bestrating hieraan aan te passen.
- Straatverlichting in dit gedeelte van het dorp aanpassen (eventueel uitwaaiend naar winkelgebied en dorpsplein, om samenhang te creëren).
- Creatie van een dorpsplein; bijvoorbeeld het Molenhoekplein kan in de toekomst als dorpsplein voor Valburg gaan fungeren, mits het opnieuw ingericht gaat worden. Dit dient dan zo gedaan te worden dat het uiterlijke samenhang vertoont: duidelijk een dorpsplein! Ook moet het in één oogopslag duidelijk zijn welk gebied voor parkeren en welk gebied voor doorgaand verkeer is.
- Meer kunst in het als kunstdorp te boek staande Valburg, gecombineerd met gemeentelijk groen. Bij alle toekomstige herzieningen van de openbare ruimte in Valburg, dient de mogelijkheid hiertoe onderzocht te worden. Natuurlijk wordt een Klankbordgroep van bewoners en kunstenaars uit Valburg hierbij om raad gevraagd.

Toekomstbeeld van de bewoners

- De omgeving van de Hervormde kerk c.q. de dorpskern verfraaien door middel van mooie straatverlichting, dorpsbestrating en het karakter van deze omgeving behouden.
- Verfraaiing dorp Valburg in zijn algemeenheid: meer groen, een mooi dorpsplein, fraaiere dorpsentrees en meer lokale kunst.

3.2.3 Promotie

Huidige situatie

De ondernemers en verenigingen van het dorp Valburg promoten in sommige gevallen zeer succesvol hun eigen 'toko', maar er lijkt geen samenwerking te bestaan of een gezamenlijk initiatief om Valburg op de kaart te zetten. Valburg herbergt een aantal historische elementen zoals landgoed de Mellard, Schoonderlogt, de molen, maar ook de bijzondere komgronden en rivierduinen. Een gezamenlijk initiatief om deze bijzondere elementen in Valburg naar buiten te promoten, is zeker te overwegen.

De tweejaarlijkse Kunstroute in Valburg is intussen wijd en zijd bekend. Ook zijn er talloze andere initiatieven op het gebied van kunst. Het zijn vaak op zichzelf staande initiatieven.

Te ondernemen acties

- Gezamenlijk initiatief ontwikkelen om de dorpswinkels op de kaart te zetten.
- Initiatief ontwikkelen om de bijzondere kanten van Valburg en Homoet: het historische karakter, de molen, oude gebouwen en dergelijke, samen te brengen en naar buiten te promoten. Deze maatregelen kunnen niet ontwikkeld worden zonder steun vanuit de gemeenschap en de gemeente Overbetuwe.
- Kunst is en blijft belangrijk in Valburg: blijvend en indien mogelijk gezamenlijk promoten. Het format van de Kunstroute zou door de gemeente bijvoorbeeld opgepakt kunnen worden om als voorbeeld te dienen voor andere dorpen binnen de gemeente.
- Zoeken naar verbindingen tussen Lingezege, Fikkersdries, Bremerton, Park Loenen, Gat van Hage, Waal, Rijn, Veluwerand.
- Idee uitwerken voor kaart van toeristische en culturele mogelijkheden.

Toekomstbeeld van de bewoners

De sterke punten van het dorp promoten, onder andere het historische karakter, de molen, de kunst en de dorpswinkels.

3.2.4 Recreatie

Huidige situatie

Het dorp Valburg is slechts een snelweg verwijderd van een groot recreatiegebied, te weten Strandpark Slijk-Ewijk, dat bovendien binnenkort verbonden zal worden met landgoed Loenen. Binnen het dorp en langs de randen van het buitengebied zijn er diverse recreatiemogelijkheden, maar zonder verbindingen ertussen. Bovendien zijn verschillende oude (boeren- of kerke) paden verdwenen. Valburg is monjesmaat opgenomen in recreatieve wandel- en of fietsroutes. Bolpad, fietsrondje Overbetuwe, nog meer? Uitzoeken

Te ondernemen acties

- Wandel- en fietsroutes van verschillende afstanden in en rond Valburg. Initiatieven hiertoe dienen van uit het dorp genomen te worden, maar ondersteund door gemeente Overbetuwe en hoek RBT KAN / Recron / Recreatieschap / grondeigenaren e.d.
- Onderzoek naar verdwenen paden in en rond Valburg.

Toekomstbeeld van de bewoners

Meer fiets- en wandelpaden die enerzijds Valburg en Homoet doorkruisen en daarnaast verbinden met omliggende groen- en recreatiegebieden en andere kernen.

3.3 Economische bedrijvigheid

Inleiding

Valburg is een kleine kern zoals er in Nederland zoveel zijn. In zo'n kern vindt men geen uitgebreid winkelbestand. De leefbaarheid in een dorp als Valburg, is echter wel voor een groot deel afhankelijk van detaillisten en andersoortige ondernemers. Zonder deze groep is een dorp 'doods' en zullen bijvoorbeeld verenigingen nauwelijks sponsoren vinden voor hun activiteiten. Winkels zijn ook ontmoetingsplaatsen voor de dorpelingen, hetgeen de betrokkenheid bij een dorp groter maakt. Als in een dorp de economische bedrijvigheid sterk aanwezig is, volgt vanzelf leefbaarheid. Helaas ziet het er wat betreft de economische bedrijvigheid voor het Valburg van de toekomst enigszins somber uit. In het onderstaande lichten wij dit toe.

Huidige situatie

Valburg kent relatief gezien een uitgebreid ondernemersbestand. Supermarkt, slager, horeca en dergelijke, maar ook projectontwikkelaars, installateurs, accountants en ga zo maar door. Een groot deel van deze ondernemers is dienstverlenend buiten Valburg en heeft het dorp vooral als 'uitvalbasis'. Zij zijn erg belangrijk voor de werkgelegenheid, wat voor bewoners een stimulans is om in het dorp te blijven wonen. De klanten die deze bedrijven bezoeken zijn ook potentiële klanten voor de detaillisten. Veel van deze bedrijven zijn gevestigd op locaties waar noodzakelijke groei belemmerd wordt. Ook kunnen startende bedrijven nauwelijks een geschikte werkruimte vinden van waaruit zij kunnen werken. Detailhandel is vaak afhankelijk van de verkoop aan bewoners uit het eigen dorp en heeft soms een zuigende werking op klanten uit de wijde omgeving. De huidige locaties van de meeste winkeliers zijn niet toereikend om een redelijk rendement te behalen. Uitbreidingsmogelijkheden ontbreken en mede hierdoor kunnen zij niet de groei maken die noodzakelijk is om op de langere termijn te overleven. Tenslotte is stilstand achteruitgang. Als daar op korte termijn geen verandering in komt, zullen verschillende winkels in de toekomst helaas uit Valburg verdwijnen. Ook zorgwekkend is de ontwikkeling in het ondernemersklimaat. Er verdwijnen bedrijven waar andere bedrijven deels van afhankelijk zijn (Jansen Bouwbedrijf, Helmink Installatie, Ingenieursbureau Middelhuis). Hier komen geen nieuwe bedrijven voor terug.

Te ondernemen acties

Het clusteren en uitbreiden van winkels is niet alleen een kans, maar ook een must om het huidige winkelbestand te handhaven. Een dergelijke clustering biedt kansen voor andersoortige bedrijven zoals kapper, schoonheidssalon, kledingwinkel etcetera om zich in Valburg te vestigen.

- Bij voorkeur moet een cluster van bedrijven rondom een plein gesitueerd zijn, met uitgebreide parkeermogelijkheden. Dit biedt een kans ten opzichte van omliggende plaatsen zoals Elst, Herveld en Zetten.
- De bereikbaarheid van het dorp is van groot belang voor de bedrijven. Een eventuele rondweg zal veel verkeer om het dorp leiden wat een ernstige bedreiging is voor het voortbestaan van veel winkeliers, daar deze voor een groot of minder groot deel afhankelijk zijn van passanten.
- Een kleinschalig bedrijventerrein aan de doorgaande weg van het dorp zou uitstekend en wenselijk zijn om 'overlast' bedrijven uit het dorp te verplaatsen. Te denken valt aan bedrijven zoals Autobedrijf Hans Saris, maar ook de brandweer die een geschiktere locatie zoekt voor zijn kazerne. De vrijgekomen plekken bieden dan mogelijkheden voor andere doeleinden, zoals bijvoorbeeld de uitbreiding van het woningbestand (zie ook bij Woningbouw en woonomgeving). De kern van het dorp wordt hierdoor leefbaarder, terwijl de werkgelegenheid wordt behouden! Tevens biedt zo'n terrein de mogelijkheid aan beginnende ondernemers om zich hier te vestigen.
- Laat projectontwikkelaars en andere belanghebbenden in een vroeg stadium meedenken bij bovengenoemde gewenste ontwikkelingen.

Ruimtelijke visie

Het is wenselijk om voor een cluster van bedrijven de locaties Molenhoekplein en De Viersprong/Jansen Bouwbedrijf te onderzoeken op haalbaarheid. Deze locaties liggen in de kern van het dorp, hetgeen ideaal zou zijn voor de exploitatie van een dergelijk cluster. Voor een kleinschalig bedrijventerrein lijken de locaties naast Van Ginkel Straalbedrijf en tussen de Hervormde begraafplaats en de Betuweroute een geschikte optie. Op de laatstgenoemde locatie fungeert het terrein ook als milieubuffer ten opzichte van Molenzicht.

Toekomstbeeld van de bewoners

Het is voor Valburg van groot belang dat het winkelbestand behouden en het liefst uitgebreid wordt. Zoals in bovenstaande beschreven is dit van essentieel belang voor de leefbaarheid van het dorp. Ook andersoortige bedrijven moeten de juiste faciliteiten geboden worden om voor het dorp behouden te blijven. De dorpsbewoners hebben ook de wens voor de komst van een multifunctionele ruimte uitgesproken (zie ook bij Cultuur en sport).

3.4 Cultuur en sport

Inleiding

Valburg, qua omvang nog echt een dorp. Een dorp waarvan de inwoners een gemeenschap zijn. Een gemeenschap die een zichzelf beschermende leefomgeving vormt, een beschermende leefomgeving met name voor de kinderen.

Wanneer het cultuur en sport aangaat, is Valburg als een gonzende bijenkorf. Je bespeurt een drukte van jewelste met een enorme expansiedrift, een drang van enthousiastelingen die niets anders willen dan samen dingen ondernemen. Echter het klimaat is niet goed, er wordt niet uitgevlogen. Ofwel, de situatie doet zich haast niet voor dat er iets ondernomen kan worden. De wil is er wel, de mogelijkheden zijn beperkt.

De gemeenschap van Valburg wordt bepaald door de betrokkenheid en saamhorigheid van de inwoners. Dit begint bij het ontplooiën en uitoefenen van activiteiten. Deze activiteiten ontstaan bij gezonde verenigingen en organisaties. Zij ontlenen hun bestaansrecht weer aan het naar behoefte kunnen bieden van cultuur of sport.

Zonder cultuur of sport dus geen verenigingen, zonder verenigingen geen activiteiten, zonder activiteiten geen betrokkenheid en zonder betrokkenheid geen gemeenschap.

Kortom, sport en cultuur zijn van levensbelang voor Valburg.

Huidige situatie faciliteiten

De huidige faciliteiten zijn niet (meer) volwaardig, te oud, afgekeurd, onveilig, niet functioneel of te beperkt in mogelijkheden. Voorbeelden zijn:

't Kriekske, het huidige dorps huis dat geen openbare functie bekleedt, met een te kleine sportzaal, te kleine en beperkte huisvesting van het kinderdagverblijf, een ongeschikte oefenruimte voor de muziekvereniging.

Verder de voetbalaccommodatie, met een door de KNVB afgekeurd speelveld, een trainingsveld waarvan de ondergrond maar niet goed te krijgen is en een alternatief speel/oefenveld zonder verlichting. Daarnaast kleedruimten in noodlokalen en ontoereikende faciliteiten.

Het scoutingterrein met gebouwen die sterk verouderen, met ontoereikende sanitaire voorzieningen, minder veilig, die verder te klein zijn voor expansie van de vereniging.

Daarnaast wordt er veel gebruik gemaakt van de faciliteiten die de plaatselijke horeca biedt: de zaal van Het Wapen van Valburg en De Viersprong. Deze zijn echter niet toegesneden op de wensen van de gebruikers en door tegenstrijdige belangen zijn investeringen in de beperkte mogelijkheden niet te verwachten. Het ontbreekt ook aan het "eigen" gevoel. Daarentegen, misschien wel noodgedwongen, zijn Valburgers erg vindig. Provisorisch worden dingen opgelost, maar dit is tevens een belemmering voor waar het eigenlijk om gaat. Het randgebeuren vraagt hierdoor vaak te veel aandacht, waardoor de zaken die het juist betreft, raken ondergesneeuwd.

Gebleken is dat de huidige faciliteiten sterk verouderd zijn. Er hebben de afgelopen 30 jaar niet veel vernieuwingen plaatsgevonden. Daarnaast is er een grote verspreiding van de faciliteiten over het dorp. In Valburg praten we over acht terreinen en tien gebouwen, waarover zo'n 36 organisaties hun activiteiten moeten ontplooiën.

Daar komt bij dat weinig faciliteiten zijn toegesneden op de wensen van de gebruikers. Hierdoor ontstaan situaties dat verenigingen hun activiteiten moeten verdelen over diverse locaties en/of afhankelijk zijn van de mogelijkheden die de zaaleigenaren hun bieden. Het is altijd maar de vraag of een zaal of ruimte beschikbaar is.

De belangrijkste wensen

Om sport en cultuur een goede toekomst te kunnen geven, dienen de volgende zaken te worden gerealiseerd:

- 1- de wens van een multifunctioneel maatschappelijk en cultureel centrum.
- 2- de aanpak van verouderde faciliteiten.
- 3- een (multi-)functionele overdekte sportaccommodatie, dus een structurele aanpak van de beperkte zaalsportmogelijkheden.
- 4- de wens van ruimten voor specifieke doeleinden, zoals entertainment en exposities.
- 5- (her)ontwikkelingsmogelijkheden voor nieuwe initiatieven.
- 6- een functioneel dorpsplein voor nuttig en aangenaam verblijf.

Pink, Evita, en Marilyn Monroe zingen tijdens de pronkzitting van 2008

Te ondernemen acties

Voorwaarden

Cultuur en sport op volwaardige wijze kunnen bieden door middel van faciliteiten, die zowel functioneel als van aanmoedigende aard zijn. Hierdoor worden jong en oud bij elkaar gebracht, zodat er cohesie blijft tussen de bevolking, waardoor het dorp haar specifieke karakter behoudt.

Bundelen van krachten

Wanneer je alle wensen, tekortkomingen, ideeën, problemen, oplossingen, belemmeringen, aandachtspunten, speerpunten en ga zo maar door, op een rij zet en dit afweegt met de omvang van het dorp, dan moge duidelijk zijn dat niet voor ieder punt een aparte oplossing gezocht kan worden.

De kracht zit juist in de bundeling van zoveel mogelijk zaken. Er moet dus gebruik gemaakt worden van de sterkste eigenschappen van het dorp, de drang naar saamhorigheid. De oplossing hiervoor is het bundelen van de krachten, waardoor de samenwerking groter wordt en de gemeenschap als gemeenschap kan functioneren. Denk hierbij ook aan de (Brede) school, buitenschoolse opvang, winkels, zorginstellingen, maatschappelijk werk en educatieve en sociale instellingen.

Faciliteren

Het dorp is uitermate geschikt om krachten te bundelen. Voorbeelden zijn de Zomerfeesten, de Kunstroute, maar zeker niet te vergeten Valburg 1200. Dit zijn echter wel op zichzelf staande organisaties, die facilitair onafhankelijk zijn. Voor de overige verenigingen/organisaties zijn faciliteiten van substantieel belang. Daarom dienen we eerst de basis hiervoor gerealiseerd zien te krijgen: het faciliteren van de gebundelde krachten.

Mogelijke uitwerkingen

een podium	toneel, muzikuitvoeringen, pronkzittingen, playbackshow en diverse optredens
een muziekruijnte	muziekvereniging, muziekles, zanggroepen
een techniekruijnte	workshops, pottenbakkers, kunst
een educatieve ruijnte	ten behoeve van cursussen, workshops
een vergaderruimte	vergaderingen, besprekingen, jaarvergaderingen, clubs, bijeenkomsten, Dorpsraad, werkgroepen
een expositieruimte	Kunstroute
een ruimte voor ouderen	bejaardensoos, diverse vrouwenclubs
een ruimte voor jongeren (de Keet)	jongerensoos, jongerenactiviteiten
een dorpsplein met binding	Molenhoekplein niet geschikt voor kermis, is te klein en verkeerd ingericht, plein bij 't Kriekske is te klein en blijkt niet meer dan een veredelde parkeerplaats
een dorpshuis	een trefpunt voor verenigingsmensen, een 'eigen' ontmoetingsruimte
een kunstgrasveld	bijvoorbeeld hockey in combinatie met voetbal
een gym-sportzaal	met de juiste afmetingen voor competitiesport

Ruimtelijke visie

Optimaal zou zijn om alle activiteiten in het dorp te bundelen op één locatie. Dus gezien van jong tot oud, kinderopvang, kinderdagverblijf, school, (zaal)sport, dorpsplein, cultureel, maatschappelijk, zorg, welzijn, horeca en mischien zelfs de dorpswinkels.

Een aantal zaken is niet meer te bundelen gezien de huidige ligging. Dit zijn echter wel weer opties qua locatie, voor wat we graag gerealiseerd zien.

Opties voor bundeling van faciliteiten

OPTIE	OMSCHRIJVING	VOORDELEN	NADELEN
1	nabij de school, het weiland er achter	bereikbaarheid voor school optimaal, relatief centraal gelegen	bereikbaarheid zal moeilijk zijn, aantasting landelijk gebied (‘t Hoog), beperkte ruimte
2	aanpassing van ‘t Kriekske	locatie is hier al voor bestemd, nabij de sportvelden, redelijk centraal gelegen	kosten voor herontwikkeling gebouw, beperkt in ruimte, weerstand buurt
3	nabij de sportvelden, ter plaatse van de boomgaard	nabij de (buiten)sportterreinen, er is ruimte genoeg, de bereikbaarheid kan optimaal gemaakt worden, zal weinig hinder ondervinden van buurt en zal weinig overlast veroorzaken, relatief goedkoop in aankoop	niet centraal gelegen in het dorp, loopafstand vanaf school (sport) relatief ver, dorpswinkels zullen niet deze kant op willen
4	aan/bij Het Wapen van Valburg, aangrenzend perceel achterzijde	horeca(bestemming) aanwezig, centraal gelegen, zaal aanwezig, ruime parkeervoorzieningen	uiteenlopenden belangen in exploitatie, kavel achter het pand (Molenhoekplein 1) met monumentenstatus, exploitatie komt niet in handen van collectief, bereikbaarheid
5	aan het Molenhoekplein, het braakliggende terrein	ontstaan van een echt dorpshart, centrale ligging, ruime parkeer- voorziening, de optimalisering van het Dorpsplein kan in plan mee- genomen worden, mogelijke huisvesting dorpswinkels aangrenzend, ruimte is aanwezig (let op ontwikkeling Molenzicht)	bereikbaarheid, aangrenzende kavels (huisnummers 2 en 4 Molenstraat), ontwikkeling Molenzicht
6	locatie De Viersprong/ Bouwbedrijf Jansen	aanwezigheid winkels, horecabestemming aanwezig, centraal punt in dorp	verkeerssituatie, beperkte ruimte

Toekomstbeeld van de bewoners

De algemene indruk na de eerste dorpsbijeenkomst is dat er een enorme behoefte is aan bijdetijdse voorzieningen. Naast huisvesting van de onderwijsinstellingen moet er een ruimte komen voor culturele activiteiten ten behoeve van concerten, toneelvoorstellingen etc.

Omdat de Startbijeenkomst nagenoeg puur uit volwassenen bestond, is ook aan jongeren van groep 7 en 8, Scouting, Sportclub Valburg en de Keet hun mening gevraagd. Het beeld hieruit voortkomend is hetzelfde. Er is vraag naar ruimten om bij elkaar te komen, er is vraag naar meer en andere sportmogelijkheden en de bezorgdheid wordt uitgesproken met betrekking tot het behoud van de aanwezige activiteiten.

3.5 Onderwijs, zorg en welzijn

3.5.0 Inleiding

In 2002 hebben dorpsgenoten een notitie opgesteld, onderbouwd met een visie om te komen tot een onderwijsconcept op basis van de Brede Schoolgedachte. Deze nota heeft bij de gemeente Overbetuwe niet geleid tot de bouw van een (door Valburg gewenste) Brede School. Nu, 5 jaar later, speelt de wens van een Brede School nog steeds.

3.5.1 Onderwijs

Huidige situatie

Het dorp Valburg heeft enige onderwijsinstellingen. Er is één particulier kinderdagverblijf, één peuterspeelzaal en één basisschool. Binnenkort start een zorginstelling voor kinderopvang en buitenschoolse opvang (BSO) voor de basisschoolleerlingen. De basisschool is met negen groepen gehuisvest in een gebouw dat eigenlijk maar ruimte biedt aan acht groepen. De school ontbeert een speel/leerlokaal omdat deze ruimte wordt ingezet als klaslokaal voor de negende groep. De kleutergroepen maken daarom voor het bewegingsonderwijs (noodgedwongen) gebruik van de gymzaal in 't Kriekske. In de loop van 2008 wordt de bouw gestart van een negende, permanent lokaal voor de Sint Jacobus school.

De peuterspeelzaal is gehuisvest in 't Kriekske en maakt deel uit van de Stichting Peuterspeelzalen Overbetuwe. Het kinderdagverblijf kent ook een eigen behuizing. De locaties van de onderwijsinstellingen liggen verspreid door het dorp, maar zijn alle goed bereikbaar. Een aantal malen per jaar is er overleg tussen de instellingen, waarbij onder andere de overdracht van leerlingen wordt besproken.

Voor de BSO is in de gebouwen van genoemde onderwijsinstellingen geen ruimte beschikbaar. De organisatie van BSO is daarom elders in het dorp gehuisvest.

Te ondernemen acties

- Initiatieven ontwikkelen die leiden tot een optimale samenwerking tussen de verschillende aanwezige onderwijsinstellingen inclusief de BSO, teneinde de ontwikkelkansen van de jeugd van 2 tot 12 jaar te vergroten.
- Huisvesting in één gebouw is op voorhand geen noodzaak.
- Uitbreiding van de basisschool met één permanent lokaal. (Daarmee is de ruimtenood enigszins opgelost).
- Inrichten van een permanente locatie voor de BSO-organisatie. (Huisvesting in het Wilhelminahuis is in de toekomst bespreekbaar.)

- Realiseren van een ruimte ten behoeve van culturele activiteiten die toegankelijk zijn voor een groter publiek.

De spreiding van locaties kan als voordelig worden gezien, aangezien mensen zich meer verspreiden door het dorp. Daarmee voorkomt je een trechtervormige trek naar één plaats.

Tenslotte zij opgemerkt, dat voor realisering van bovengenoemde plannen uit financieel oogpunt relatief weinig geïnvesteerd hoeft te worden. Dat biedt voor andere speerpunten bredere kansen.

Toekomstbeeld van de bewoners

Een integratie van de verschillende onderwijsinstellingen inclusief de buitenschoolse opvang, gebaseerd op één pedagogische visie.

3.5.2 Zorg

Huidige situatie

In het dorp Valburg ontbreekt het in de basis aan zorgvoorzieningen. Het is niet aannemelijk dat de omstandigheden zodanig veranderen, dat er zich een huisarts of tandarts kan vestigen. Wel is er behoefte aan zorgvoorzieningen waar geen arts voor nodig is, maar die wel zorg vragen, zowel op medisch als maatschappelijk vlak.

Te ondernemen acties

- Inrichten van een locatie in het dorp Valburg waar medische zorgvoorzieningen kunnen worden uitgevoerd, waarbij geen arts noodzakelijk is.
- Inrichten van een ruimte in het dorp Valburg voor logopedie, consultatie en behandeling.
- Inrichten van een ruimte in het dorp Valburg voor (school)maatschappelijk werk.
- Ontwikkelen van initiatieven die moeten leiden tot bekendheid met het aanbod van mantelzorg voor het dorp Valburg.
- Ontwikkelen van initiatieven om de mogelijkheden, die de wet WMO biedt voor de inwoners van Valburg, optimaal te benutten.

Toekomstbeeld van de bewoners

- Realisatie van een aantal basiszorgvoorzieningen in het dorp.
- Ouderen gemakkelijker toegang tot zorgvoorzieningen geven, die worden aangeboden in de nabijheid van Valburg.

3.5.3 Welzijn

Huidige situatie

Voor de jongeren uit Valburg is er een ruimte ingericht door Stuw uit Elst, in een noodlokaal, dat als tijdelijke voorziening is geplaatst nabij de voetbal- en tennisvelden: jeugdsoos "De Keet". Jongeren kunnen elkaar hier ontmoeten, een spelletje doen. De begeleiding van het jongerenwerk van Stuw is er op gericht dat jongeren zelf, met behulp van volwassenen uit het dorp, zoveel mogelijk zelf de verantwoordelijkheid nemen voor het reilen en zeilen van de jeugdsoos. De Keet wordt momenteel gebruikt door een beperkte groep van zo'n 15 jongeren, leeftijdsgroep 16 tot 20 jaar. Zij hebben begeleiding nodig. De Keet zou ook gebruikt kunnen worden door jongere jeugd (10 tot 16 jaar). In hoeverre de jeugd verder nog wensen heeft (hangplekken, activiteiten, enzovoort) zal onderzocht moeten worden. Er zijn interviews afgenomen op de basisschool met de oudste leerlingen. Dat zelfde is gedaan met de jeugdleden van de scouting in het dorp. De reacties zijn vastgelegd.

Uit de inventarisatie van maart jl. blijkt dat er behoefte is aan voorzieningen voor ouderen. Welke voorzieningen op dit moment voorhanden zijn voor deze doelgroep is (nog) niet vastgesteld. Vanuit de Stichting Welzijn Ouderen Overbetuwe bestaat een "Platform Valburg". Vanuit dit Platform worden in de kernen van de voormalige gemeente Valburg recreatieve, sportieve en educatieve activiteiten georganiseerd. Ouderen uit Valburg kunnen hieraan meedoen. Mogelijk dat hier ook een behoeftepeiling kan worden uitgevoerd om de wensen van deze doelgroep nog beter in beeld te brengen.

Te ondernemen acties

- een permanente soosruimte voor de jeugd, met voldoende begeleiding van volwassenen.
- meer activiteiten in de soosruimte voor jongere jeugd.
- inventarisatie naar behoefte en mogelijkheden voor activiteiten voor senioren, in nauwe samenspraak met zorg- en welzijnsorganisaties.
- ruimte voor welzijnsactiviteiten voor ouderen, gecombineerd met zorgvoorzieningen (zie boven).
- een consistent financieel beleid van de gemeente Overbetuwe gericht op activiteiten uitgevoerd door een jongerenwerker.
- ontwikkelen van initiatieven die een actief beleid tot gevolg hebben, zodat uitvoering gegeven kan worden aan de welzijnsactiviteiten gericht op jongeren.

Toekomstbeeld van de bewoners

De sociale cohesie bevorderen tussen jong en oud.

Te betrekken partijen en overheidskaders

Voor de uitvoering van sommige ideeën uit het Dorpsplan zal, naast de inzet van de bewoners zelf, ook samenwerking nodig zijn met andere partijen: bedrijven, organisaties, verenigingen en overheden. Op de Toetsingsbijeenkomst zijn al verscheidene partijen uitgenodigd waarvan de DWG verwacht dat zij een steentje kunnen bijdragen aan de uitvoering van ideeën.

4.1 Welke partijen zijn nodig voor de uitvoering van de plannen?

Op de lijst van genodigden voor de toetsingsbijeenkomst stonden bijna 50 bedrijven in en om Valburg. Ook ongeveer 20 organisaties, verenigingen en kerken zijn voor de toetsingsbijeenkomst uitgenodigd. Er is geïnventariseerd welke organisaties willen bijdragen aan de uitvoering van de ideeën. Voor een groot deel van de plannen is samenwerking met de gemeente Overbetuwe noodzakelijk. Bij de uitwerking van de ideeën in uitwerkingsplannen (de fase na het Dorpsplan) zullen de betreffende partijen benaderd worden om een praktische invulling te geven aan de ondersteuning van de ideeën en dus samen te komen tot de uitvoering.

Voorbeelden van te betrekken bedrijven en organisaties zijn:

- Verschillende dorpsverenigingen voor ontmoeting, recreatie, scholing, sport en zorg
- Woningstichting Valburg
- Schoolbestuur en kerkbesturen
- Het Waterschap
- Plaatselijke middenstand
- LTO

4.2 Welke beleidskaders gelden?

Bij de uitvoering van ideeën moet rekening gehouden worden met de beleidskaders van de provincie Gelderland en van de gemeente Overbetuwe. Daar waar ideeën niet passen binnen de kaders, zal in overleg met de betreffende overheden naar een oplossing moeten worden gezocht om een aangepaste uitvoering mogelijk te maken.

Op provinciaal niveau biedt het Streekplan Gelderland 2005-2015 een kader voor ruimtelijke ontwikkelingen. Op gemeentelijk niveau bieden bestemmingsplannen een kader, als ook Landschapsontwikkelingsplannen en de nota Wonen en werken, waarin de gemeente haar visie op wonen en werken in de gemeente aangeeft.

De gemeente Overbetuwe bestaat sinds 1 januari 2001. Om een kader te bieden voor het ontwikkelen van beleid voor de gemeente, heeft de Gemeenteraad een raadsprogramma opgesteld voor de periode 2006-2010. De ambitie van de gemeente lijkt aan te sluiten op de ambitie die Valburg en Homoet hebben voor de toekomst: het behouden van leefbaarheid in en om het dorp.

4.3 Mogelijke subsidies

Voor diverse ideeën die als doel hebben de leefbaarheid op het platteland verbeteren, zijn bij de provincie Gelderland (Europese) subsidies aan te vragen. Er zijn diverse subsidieregelingen in het kader van plattelandsontwikkeling: onder meer ILG.

Bij de uitvoering van de ideeën kan bekeken worden of plannen in aanmerking komen voor subsidieverlening. De Provincie heeft diverse Programmabureau's aangesteld, waartoe men zich voor het indienen van een subsidieaanvraag in eerste instantie kan wenden. Ook voor informatie over de randvoorwaarden en procedures die voor een subsidieaanvraag en -verlening gelden, kan men bij De programmabureaus terecht, onder andere Stadsregio, het DNA van het Dorp.

Uitwerking van het dorpsplan

Met succes hebben Valburg en Homoet het proces van het maken van een Dorpsplan doorlopen: in uw handen hebt u nu het Dorpsplan waar uw dorp nog jaren mee vooruit kan. Zoals al eerder is gezegd is het afronden van het Dorpsplan geen einddoel, maar een middel om te komen tot de uitvoering van wensen van bewoners zoals deze op de Startbijeenkomst naar voren zijn gekomen.

5.1 Dorpsplan is geen einddoel

Nu het Dorpsplan afgerond is, worden Uitwerkingsgroepen samengesteld waarin leden van de DWG, samen met bewoners van het dorp, zich sterk maken voor de uitvoering van bepaalde ideeën uit het Dorpsplan. Niet alle ideeën die in dit plan staan, kunnen direct worden uitgevoerd. Allereerst worden de onderwerpen waaraan prioriteit gegeven is, verder uitgewerkt. Er wordt bekeken wat de mogelijkheden zijn en welke partijen of organisaties bij de realisatie van de plannen betrokken moeten worden. Hiervoor zal worden samengewerkt met bewoners, ondernemers, overheden, bedrijven en wellicht ook andere dorpen. Door een breed draagvlak voor de uitvoering van de ideeën te creëren, komt de uitvoering van ideeën sneller tot stand.

Met de goede sfeer van enthousiaste bewoners nog fris in het geheugen, gaan Valburg en Homoet met de uitvoering aan de slag!!

5

5.2 Plan van aanpak / Uitwerkgroepen

Dit DorpsOntwikkelingsPlan is tot stand gekomen dankzij de inspanningen van de DorpsWerkGroep in samenwerking met de Vereniging Kleine Kernen in opdracht van de Dorpsraad Valburg en Homoet. Grotendeels wordt de realisatie van het plan gefinancierd door gemeente Overbetuwe.

Met de totstandkoming van dit plan zijn wij er uiteraard nog niet. Het is één stap in een wandeling die nog niet ten einde is.

Er is geïnventariseerd, geteld, conclusies getrokken, gesproken, overlegd, geschreven en nagedacht over mogelijke oplossingen.

Het daadwerkelijk ten uitvoer brengen van alle genoemde punten en het in kaart brengen van mogelijk nieuwe punten, zal in handen worden gelegd van de zogenaamde Uitwerkgroepen.

Deze groepen worden belast met de belangrijke taak om op evenwichtige en voor alle partijen verantwoorde wijze een weg te vinden in het woud van regels en wetten en zo uiteindelijk het beoogde resultaat te bereiken. Ook dat zal weer tijd vergen, maar uiteindelijk zal dit leiden tot realisatie van de wensen uit Valburg en Homoet.

Bijlagen

BIJLAGE I: Overzicht verenigingen en gebruik faciliteiten

Terreinen	in gebruik door
Tenniscomplex	1 vereniging
Voetbalterrein	1 vereniging
Speeltuín	openbaar
Scoutingterrein	1 vereniging
Molenhoekplein	openbaar
Plein bij 't Kriekske	openbaar
Het dorp	openbaar
Gebouwen	in gebruik door
Tenniskantine	1 vereniging
Voetbalkantine	1 vereniging
de Keet	jeugd
scoutinggebouw	1 vereniging
brandweerkazerne	1 vereniging
kerkgebouw	beperkt openbaar
molen 'Nieuw leven' met bijgebouw	1 stichting
't Kriekske	diverse verenigingen
zaal De Viersprong (particulier)	diverse verenigingen
zaal Het Wapen van Valburg (particulier)	diverse verenigingen
Verenigingen	faciliteiten
Biljartvereniging	De Viersprong
Brandweer	kazerne
Bridgeclub	Het Wapen van Valburg
Bridgeclub	De Viersprong
Carnavalsvereniging	Het Wapen van Valburg
Dorpskrant	privé
Dorpsraad	docentenkamer Sint Jacobusschool
G9	Het Wapen van Valburg
Gymnastiekvereniging RSVV	't Kriekske
Jeu de boules	speeltuín De Weemen
Jeugdclub Esther	Verenigingsgebouw
JvNu	de Keet
Kamerkoór en Suite	Elst
KVV	Het Wapen van Valburg

Kinderdorp	privéterrein
Kunstenaarscollectief	privé
Lions Club	Het Wapen van Valburg
Molentichting OpNieuw Leven	eigen gebouwen
Muziekvereniging	't Kriekske
N.H.-Vrouwenvereniging	Verenigingsgebouw
Ondernemersvereniging	De Viersprong
Oranjestichting	plein bij 't Kriekske
Ouderensoçiëteit	Het Wapen van Valburg
Peuterspeelzaal	't Kriekske
Pottenbakkersgroep	't Kriekske
Reisclub Valburg	privé
R.K.-kerkkoor	R.K.-kerk
R.K.-kerkkoor Chaveriem	R.K.-kerk
R.K.-Dameskoor	R.K.-kerk
RSVV zaalsportvereniging	't Kriekske
Schaakvereniging	De Viersprong
Scouting	eigen gebouw en terrein
Speeltuin De Weemen	eigen terrein
STOV	't Kriekske
Tennisclub	eigen terrein en gebouw
Toneelclub	De Viersprong
Voetbalvereniging	eigen terrein en gebouwen
Volksdansen	't Kriekske
Volleybalvereniging	't Kriekske
Zonnebloem	't Kriekske, Het Wapen van Valburg en en het Verenigingsgebouw
Zomerfeesten	Molenhoekplein

De diverse locaties geven aan dat, ondanks de beperkte grootte van het dorp, men toch op verschillende locaties actief is, maar door de lage bezettingsgraad wordt er geen ruimte gecreëerd die voldoet. Hierdoor gaat men weer (een deel van) de activiteiten elders doen.

Bijvoorbeeld:

- schaken in café De Viersprong
- volleyballen in 't Kriekske, recreëren in De Viersprong en thuis douchen
- vergaderen gebeurt in 't Kriekske, dan weer in het Verenigingsgebouw, dan weer in De Viersprong, dan weer in Het Wapen van Valburg, dan weer in de school
- zaalvoetballen en trainen in 't Kriekske, recreëren in de voetbalkantine en competitie spelen elders
- de dansgroepen oefenen in 't Kriekske en voeren uit in Het Wapen van Valburg.

BIJLAGE II: Overzicht ideeën en clusters uit de Startbijeenkomst en de bijeenkomsten van de jeugd

Verkeer en veiligheid	aantal	Promotie en recreatie	aantal
verkeersmaatregelen	29	meer fiets/ wandelpaden	8
station	20	dorp als kunstdorp presenteren	3
wel rondweg	12	promoten dorpswinkels	3
meer/betere fietspaden	6	promotie historysche karakter	2
betere straatverlichting	3	evenementenwei	2
meer/betere parkeerplaatsen	3	promotie festiviteiten	1
meer trottoirs	1	extra speeltuin (Homoet)	1
groene vlag bij geen ongelukken	1	Totaal	20
Totaal	75	Waarden	
Wonen		meer blauw op straat	1
meer nieuwbouw	12	behoud van het welzijn	1
geen hoogbouw	9	schoonmaakactie	1
meer starterswoningen	9	Totaal	3
meer seniorenwoningen	6	Natuur en milieu	
behoud van dorpskarakter	6	geluid snelwegen beperken	22
behoud oude panden	3	meer groen	11
nieuwbouw middels inbreiding	2	park in buitengebied	5
herbestemming lege panden	1	minder lichtvervuiling	4
Totaal	48	Totaal	42
Dorpsverfraaiing		Voorzieningen	
meer kunst in dorp	7	multifunctioneel gemeenschapshuis	32
meer groenvoorziening	7	(brede) school	17
omgeving prot kerk verfraaiien	6	meer zorginstelling, huisarts	15
mooiere straatverlichting	4	uitbreiding sportterreinen	9
entree's dorp verfraaiien	4	jongerenvoorzieningen	6
herkenbare dorpskern	4	expositieruimtes	3
mooi dorpsplein	4	ouderenvoorzieningen	3
meer verfraaiing dorp	3	aanpak kleedkamers voetbal	2
dorpsere bestrating	1	behoud brandweerkazerne	1
tankstation uit centrum1		veiligheid bij pinautomaat	1
molen behouden	1	huisvesting scouting	1
Totaal	42	meer hondenuitlaatplaatsen	1
Economische bedrijvigheid		Totaal	91
behoud/uitbreiden bedrijvigheid	10	Buitengebied	
clusteren middenstand	8	behouden agrarisch karakter	7
industrieterrein buiten het dorp	6	Totaal	7
geen rondweg	3	Overig	
dorpshuis zonder horeca	1	geen handjeklap met lobbyers	1
bedrijven aan huis	1	Totaal	1
Totaal	29	Eindtotaal	358

Colofon

De DorpsWerkgGroep is opgericht door de Dorpsraad Valburg en Homoet.

Na een wat wisselende samenstelling bestaat deze nu uit de volgende personen:

Hendrik van Tongeren   Voorzitter

Ria Janssen   Secretaris

Rob Evers

Ans Helmink

Peter Hilhorst

Wim Hoogerbrugge

Krijno Horlings

Bauke Huisman

Tom de Jong

Annebelle Koffeman

Bas Peters

Piet Philipsen

Andre van de Pol

Johan van de Pol

Hans Saris

Nico Schollink

Marc Tonen

Rita Vossers

Zij werden geadviseerd door de Vereniging Kleine Kernen:

Dirk van Pijkeren

Klaas Westerbeek

Ondersteuning door de gemeente Overbetuwe:

Met dank aan burgemeester Tuijnman en Sandra Mennen

Vormgeving + drukwerk

Ciska Verbeek - lichtelaaie.nl

Fotografie

Jeannet Verbeek

Hein Arns (pagina 27)

Wij danken Bas Nab (De Viersprong), Het Wapen van Valburg en 't Kriekske voor het gastvrije onderdak.